

Rekenkamercommissie

Jaarverslag 2013

Wassenaar

Voorschoten

Oegstgeest

Voorwoord

Met genoegen biedt de Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest u het Jaarverslag 2013 aan.

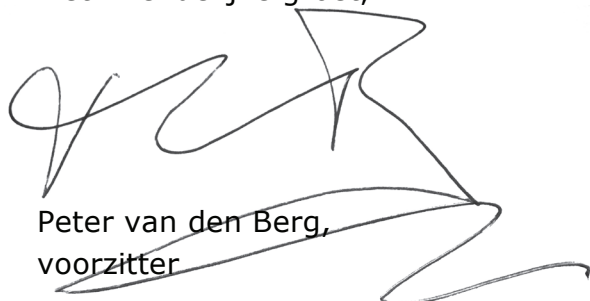
De Rekenkamercommissie heeft in 2013 haar onderzoek en activiteiten uitgevoerd conform de visie die in samenspraak met de raden eind 2012 is herzien. Die visie houdt in dat het accent in het onderzoek ligt op actuele kwesties en op aspecten die bepalend zijn voor het functioneren van de gemeentelijke organisatie. De focus ligt op wat de raden nodig hebben om hun werk op een nog hoger plan te brengen. Het afgelopen jaar is er, meer dan in het verleden, interactie geweest tussen de Rekenkamercommissie, raden, ambtenaren en burgemeesters. Dit heeft geleid tot wederzijdse inspiratie en afstemming van de onderlinge verwachtingen. In 2013 presenteerden we onze resultaten in nieuwe vormen, er was contact met ambtenaren om hen te informeren over de aanbevelingen (de 'warme' overdracht) zodat zij daarmee aan de slag konden. Met het investeren in deze contacten wil de Rekenkamercommissie voorkomen dat rapporten 'in de la' verdwijnen in plaats van ermee aan de slag te gaan. Op deze wijze wil de Rekenkamercommissie meerwaarde leveren aan het besturen van onze gemeenten.

In onze manier van werken zijn diverse werkvormen te onderscheiden. Soms een kort briefadvies zoals bij de aanpak van de monitoring en evaluatie van de ambtelijke integratie Wassenaar en Voorschoten. Het onderzoek naar 'Reserves, voorzieningen en de omgang met risico's' steunde op een vrij uitgebreid onderzoek door een extern bureau. Het onderzoek naar professionalisering van de besturing in Oegstgeest kreeg vorm door samen met een raads werkgroep en een externe begeleider een initiatiefraadsvoorstel te ontwerpen.

Gemeenschappelijk aan alle werkvormen is echter dat we vooraf, tussentijds en achteraf goed communiceren met de raden en waar nodig met het ambtelijk apparaat. Alleen dan lukt het om als onafhankelijke Rekenkamercommissie u op tijd en relevant te bedienen.

Wij zijn inmiddels met veel goede voornemens 2014 in gegaan en vertrouwen op een goede samenwerking met alle betrokkenen.

Met vriendelijke groet,

Peter van den Berg,
voorzitter

Maart 2014

1. Samenstelling Rekenkamercommissie

De samenstelling per 1 januari 2013 is:

- Peter van den Berg, voorzitter
- Henny van der Klis, plv. voorzitter
- Harry van der Meijden
- Bert Jan Smallenbroek
- Wim Wensink
- Rini Teunissen (secretaris)

Per 1 januari 2014 is de gemeente Leidschendam-Voorburg aangesloten bij de Rekenkamercommissie. Per 1 april 2014 zijn twee nieuwe leden benoemd:

- Saskia van der Haagen
- Rolf Willemse

2. Inhoud van het Jaarverslag 2013

De Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest is gericht op het verbeteren van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het lokaal bestuur in deze gemeenten. Dit doet zij door de gemeenteraad te ondersteunen en te adviseren in haar kaderstellende en controlerende taak. In haar jaarverslag legt de Rekenkamercommissie verantwoording af over hoe zij invulling heeft gegeven aan haar opdracht en welke uitgaven daaraan verbonden waren. Het jaarverslag wordt aangeboden aan de gemeenteraden en op de website gezet voor andere belangstellenden.

Paragraaf 3 bevat een toelichting op onze onderzoeks- en overige werkzaamheden in 2013.

Paragraaf 4 bevat een overzicht van de uitgaven met een toelichting.

3. Onderzoeken en overige activiteiten in 2013

3.1 Onderzoeken 2013

De Rekenkamercommissie werkt met een tweejarig onderzoeksplan, dat niet voor de volledige twee jaar is ingevuld. Het plan wordt jaarlijks bijgesteld op grond van actuele ontwikkelingen en de behoeften van de raden.

In 2013 zijn de volgende onderzoeken uitgevoerd:

- Onderzoek Reserves en voorzieningen en de omgang met risico's (aanvullend op onderzoeksplan uitgevoerd).
- Onderzoek naar de organisatie van de uitvoering van gemeentelijke taken (zelf doen, samen doen of uitbesteding).
- Onderzoek naar de ambtelijke integratie van Wassenaar en Voorschoten.
- Onderzoek naar het Regionaal Investeringsfonds, door de samenwerkende rekenkamercommissies in de regio Holland Rijnland.
- Onderzoek naar de (financiële) sturing in de gemeente Oegstgeest.

Op onze website www.rekenkamerwolv.nl zijn alle rapporten en aanbiedingsbrieven integraal opgenomen. We hebben er daarom voor gekozen het jaarverslag te beperken tot een korte beschrijving en de datum van aanbidding.

Onderzoek Reserves en voorzieningen en de omgang met risico's

Op 10 oktober 2013 heeft de Rekenkamercommissie het rapport van het onderzoek aangeboden aan de gemeenteraden van Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest.

Met dit onderzoek bood de Rekenkamercommissie helderheid en inzicht in de gemeentelijke financiën en dan vooral op het gebied van reserves, voorzieningen en de omgang met risico's. Juist in deze moeilijke economische omstandigheden met teruglopende inkomsten, bezuinigingen en een te verwachten uitbreiding van de gemeentelijke taken is het belangrijk dat de raden zich een goed oordeel kunnen vormen over de financiële positie van hun gemeente. De rapporten zijn door de Rekenkamercommissie in samenwerking met het onderzoeksbureau Deloitte toegelicht en besproken in bijeenkomsten bij de gemeenten.

Onderzoekprogramma naar de organisatie van de uitvoering van gemeentelijke taken

In tijden van bezuiniging en decentralisatie door de rijksoverheid worden gemeenten gedwongen opnieuw te kijken naar hun taken: welke taken moeten en willen zij uitvoeren en op welke wijze?

De Rekenkamercommissie is een onderzoeksprogramma gestart gericht op het ondersteunen van de raden bij de besluitvorming over en de bijsturing van de wijze van uitvoering van gemeentelijke taken. Het onderzoek bestaat uit drie projecten:

1. Afwegingskader voor 'zelf doen, samen doen of uitbesteden'

Het eerste project, te weten een afwegingskader voor een zorgvuldige en onderbouwde besluitvorming voor het zelf doen, samen doen of uitbesteden van een gemeentelijke activiteit is per brief van 12 juni 2013 aangeboden aan de gemeenteraden. Het afwegingskader is online op deze site te gebruiken.

2. Handreiking voor het inrichten van een adequate governance van verbonden partijen

Als besloten is tot het uitvoeren van een gemeentelijke taak in een rechtspersoon waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft – en de gemeente een verbonden partij wordt – is het zaak goede kaders te stellen aan de governance: sturing en beheersing van, toezicht op en verantwoording door deze rechtspersoon.

De Rekenkamercommissie heeft een handreiking opgesteld (januari 2014), die de gemeenten kunnen gebruiken bij keuzes rondom het inrichten van de governance van verbonden partijen. In de handreiking wordt aandacht besteed aan de rolverdeling tussen raad en college bij verbonden partijen, de keuze voor een bepaalde (juridische) vorm van een verbonden partij en aan meer algemene maatregelen en voorzieningen in verband met de governance van verbonden partijen. De handreiking bevat verder een praktische checklist om de (voorgestelde) inrichting van de governance van een verbonden partij te kunnen beoordelen en een hoofdstuk waarin wordt aangegeven op welke wijze de gemeente een risicoanalyse van verbonden partijen kan uitvoeren en welke afspraken het college en de raad kunnen maken over de informatievoorziening aan de raad op basis

van een dergelijke risicoanalyse. Deze handreiking sluit aan op het 'Afwegingskader zelf doen, samen doen of uitbesteden' dat op 12 juni 2013 is aangeboden aan de gemeenten.

3. Ex post onderzoek naar governance verbonden partijen

Met het Afwegingskader en de Handreiking als toetsingskader start de Rekenkamercommissie een vervolgonderzoek naar twee samenwerkingsverbanden:

- het Servicepunt71: een samenwerkingsverband waaraan de gemeente Oegstgeest deelneemt en een voorbeeld is van samenwerking op het terrein van ondersteunde diensten (bedrijfsvoering).
- de samenwerking tussen Leidschendam-Voorburg, Wassenaar en Voorschoten op het terrein van werk en inkomen (de Afdeling Werk en Inkomen). Dit is een voorbeeld van beleidsmatige samenwerking, waarvoor bovendien geldt dat die de komende jaren zal worden uitgebreid met nieuwe taken en verantwoordelijkheden die het gevolg zijn van de drie decentralisatieoperaties.

Daarnaast bekijkt de Rekenkamercommissie hoe de gemeenteraden in algemene zin controle uitoefenen op verbonden partijen. De planning voor de afronding van derde project is september 2014.

Onderzoek naar de ambtelijke integratie van Wassenaar en Voorschoten.

In maart 2012 hebben de gemeenteraden van Wassenaar en Voorschoten besloten tot volledige integratie van de ambtelijke ondersteuning om effectiever en efficiënter te kunnen opereren. Op 1 januari 2013 zijn alle medewerkers van deze gemeenten in dienst getreden van de Werkorganisatie Duivenvoorde. De Rekenkamercommissie ondersteunt de raden van Wassenaar en Voorschoten bij het monitoren en evalueren van de ambtelijke integratie.

In een brief van 24 juni 2013 aan de gemeenteraden van Voorschoten en Wassenaar heeft de Rekenkamercommissie aanbevelingen gedaan over het stapsgewijs vormgeven van monitoring en evaluatie van de ambtelijke integratie Voorschoten en Wassenaar.

Onderzoek Regionaal Investeringsfonds Holland Rijnland

Holland Rijnland is een samenwerkingsverband van vijftien gemeenten. Samenwerking vindt plaats op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Op 28 maart 2007 hebben twaalf van deze vijftien gemeenten ingestemd met het oprichten van een Regionaal Investeringsfonds (RIF). In de periode 2008 tot en met 2024 wordt in totaal € 180 miljoen door de samenwerkende gemeenten in dit fonds gestort.

Met het RIF leveren de gemeenten een financiële bijdrage aan vijf projecten met een groot regionaal en infrastructureel belang:

- Rijnlandroute.
- Hoogwaardige Openbaar Vervoer (HOV)-net Zuid-Holland Noord (voorheen genaamd: RijnGouwewlijn).
- Noordelijke Ontsluiting Greenport (de noordelijke verbinding tussen de N206 en A4/A44, als onderdeel van het Programma Ontsluiting Greenport).
- Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (voorheen genaamd: het 'Offensief van Teylingen' of Greenport Duin- en Bollenstreek).
- Regionaal Groenprogramma (of ook wel genaamd: Groenfonds)

De Rekenkamercommissies van negen bij het RIF betrokken gemeenten hebben de vraag gesteld in hoeverre het samenwerkingsverband Holland Rijnland doelmatig en doeltreffend uitvoering geeft aan de taken rond het RIF, welke bestedingen inmiddels zijn gedaan en welke mogelijkheden de deelnemende gemeenteraden hebben om te sturen en te controleren. Het rapport is op 12 maart 2014 aangeboden aan de deelnemende gemeenten.

Onderzoek naar de (financiële) sturing in de gemeente Oegstgeest

De basis om het onderzoek naar de financiële sturing van de gemeente Oegstgeest te starten vormde het 'Verbeterplan financiële sturing gemeente Oegstgeest' waarmee de raad van Oegstgeest op 25 april 2013 heeft ingestemd. Gezien het globale karakter en de doorlooptijd van het eerder genoemde verbeterplan achtte de Rekenkamercommissie het niet zinvol om uitsluitend te toetsen wat de vorderingen zijn. De Rekenkamercommissie wilde toegevoegde waarde creëren met een aanpak die vernieuwend zou zijn qua werkvorm en eindproduct en die de raad in zijn rol zou versterken, zowel op de korte termijn als na de vorming van een nieuwe raad in 2014.

In de periode oktober tot en met december 2013 heeft de Rekenkamercommissie in samenspraak met een breed samengestelde raads werkgroep gewerkt aan een initiatiefraadsvoorstel voor verdere professionalisering van de besturing van de gemeente Oegstgeest. Daarbij is gekeken naar wat het vervolg zou moeten zijn voor het Verbeterplan financiële sturing, zoals dat op 25 april 2013 in de gemeenteraad is besproken. Daarbij is gewerkt vanuit een analysemodel dat ook wordt gehanteerd door het college van burgemeester en wethouders voor de inrichting van het Verbeterplan financiële sturing voor 2014 en volgende jaren. Dit maakt dat de resultaten van de raads werkgroep ook goed inpasbaar zijn in de vorm en taal die het college hanteert in het Verbeterplan. De inhoud van het initiatiefraadsvoorstel stelt daarbij het inhoudelijke kader voor dat Verbeterplan. Het initiatiefraadsvoorstel met bijbehorend 'Tienpuntenplan Professionele Besturing' is op 22 januari 2014 aan de gemeenteraad van Oegstgeest aangeboden. De behandeling van het voorstel in de raad van Oegstgeest was op 30 januari 2014.

3.2 Overige werkzaamheden

Overleggen

- De Rekenkamercommissie komt formeel 12 maal per jaar bijeen, naast vele overleggen over de afzonderlijke onderzoeken in wisselende samenstelling.
- De formele regiobijeenkomsten van Haaglanden en Holland Rijnland zijn 2 x per jaar. Voor specifieke onderzoeken die in dit verband worden gedaan vindt separaat overleg plaats.
- Elk kwartaal is er overleg met de griffiers.
- Jaarlijks vindt overleg plaats met de accountant van de gemeente over de bevindingen uit de controle van de jaarrekening.

Indirecte tijdsbesteding

- Actualiseren website.
- Opstellen Jaarverslag 2012 (1 april 2013 aangeboden).
- Benoeming en introductie van een nieuwe voorzitter per 1-1-2013.

- Uitgebreide kennismakingsronde voorzitter waarbij de gelegenheid van deze ontmoetingen is benut om wensen en ambities te peilen als input voor het werk van de Rekenkamercommissie.
- Nazorg uitgebrachte onderzoeken 2012.
- Nieuw protocol voor onderwerpkeuze, onderzoek en behandeling rapporten.
- Tussentijdse zelfevaluatie Rekenkamercommissie over de vraag of we op koers blijven of deze moeten wijzigen.
- Oriëntering onderwerpen onderzoek voor onderzoeksplan 2014-2015.
- Verkenning en uitwerking van de samenwerking met Leidschendam-Voorburg.
- Congresbezoek NVRR.
- Warme overdracht uitgebrachte onderzoeken.
- Nieuwjaarsrecepties en overige vormen van relatiebeheer.

4. Overzicht van de uitgaven

In het overzicht van de werkelijke baten en lasten over 2013 is aangegeven dat voor 2013 het negatieve saldo € 28.360,00 bedraagt. Op begrotingsbasis was geraamd een negatief saldo van € 19.033,00. Het nadelig saldo wordt, in overeenstemming met de besluiten van de gemeenteraden (februari 2009), ten laste gebracht van de egalisatiereserve Rekenkamercommissie.

	Begrote baten en lasten 2013 in €:	Werkelijke baten en lasten 2013 in €:	Vershil werkelijke baten en lasten
<i>Baten:</i>			
Bijdragen gemeenten	101.447	102.004	
Totaal baten	101.447	102.004	-557
<i>Lasten:</i>			
1. Ambtelijk secretaris	33.000	34.931	-1.931
2. Vergoeding leden	11.280	11.426	-146
3. Onderzoek	65.000	75.434	-10.434
4. Doorbelasting overhead	5.000	5.000	0
5. Overige lasten	6.200	3.573	2.627
Totaal lasten	120.480	130.364	-9.884
Per saldo (nadelig)	19.033	28.360	

De egalisatiereserve Rekenkamercommissie bedraagt (in €):

Per:	Saldo:
1 januari 2013	87.143
Nadelig saldo 2013	-28.360
1 januari 2014	58.783

Toelichting baten:

De bijdrage van de gemeenten is € 1,40 per inwoner.

Toelichting lasten:

1. Lasten secretaris:

De lasten van de secretaris zijn gebaseerd op gemiddeld 16 uur per week. In 2013 zijn de lasten hoger onder andere omdat er meer onderzoeken hebben plaatsgevonden dan gepland.

2. Vergoedingen aan de leden van de Rekenkamercommissie

De vergoedingen zijn gebaseerd op een vaste maandelijkse vergoeding zoals vastgelegd in de verordening. Voor de leden € 172,20, voor de plaatsvervangend voorzitter € 202,60 en voor de voorzitter € 233,00.

3. Onderzoekbudget

Voor 2013 was bij de begroting rekening gehouden met uitgaven voor tot een bedrag van € 65.000 voor de onderzoeken. De werkelijke uitgaven bedroegen € 75.434,00. Het verschil is verklaarbaar doordat één onderzoek niet gepland en geraamd was (Reserves, voorzieningen en de omgang met risico's) en twee onderzoeken in het kader van het onderzoeksprogramma 'Zelf doen, samen doen of uitbesteden' zelf zijn uitgevoerd.

Specificatie uitgaven onderzoek:

- Reserves, voorzieningen en omgang met risico's (WVO)	41.320
- 'Zelf doen, samen doen of uitbesteden' (WVO)	2.410
- Ambtelijke integratie Wassenaar en Voorschoten (WV)	4.380
- Regionaal Investeringsfonds Holland Rijnland (VO)	5.017
- (Financiële) Sturing gemeente Oegstgeest (O)	22.307
	75.434

4. Doorbelasting gemeente Voorschoten

In de oorspronkelijke samenwerkingsovereenkomst is afgesproken dat de gemeente Voorschoten voor de werkzaamheden (centrumgemeente) een bedrag van € 5.000 doorbelast.

5. Overige lasten

De overige lasten betreffen:

- onderhoudskosten website;
- deelname aan congressen;
- lidmaatschap Nederlandse Vereniging Rekenkamer(commissies);
- drukwerk, opmaak digitale documenten, foto's website, kosten interview, reiskosten;
- representatieve uitgaven.

Wassenaar

Voorschoten

Oegstgeest

Leidschendam-
Voorburg

Secretariaat: Postbus 393, 2250 AJ Voorschoten
info@rekenkamerwolv.nl • www.rekenkamerwolv.nl